

Styrket samarbejde om unges trivsel og uddannelsesmuligheder

Delrapport 3

Sammenfatning af den politiske samtale i Opgaveudvalget
Forskning, nationale rammer, samt erfaringer fra andre kommuner
Opgaveudvalgets anbefalinger

§17,4 Opgaveudvalget

Slagelse Kommune

December 2025

Overblik

Indledning.....	3
Læsevejledning	4
De politiske drøftelser af rapporterne 1 og 2.....	6
Rapport 1 – kvantitative data.....	6
Rapport 2 – beskrivelse af indsatser	7
Opsamlende på refleksionerne i Opgaveudvalget	8
Forskning, nationale initiativer og lokale rammer	9
Reformkommissionen	9
Trivselskommissionen	11
Børnefattigdom, familieindkomst og sundhed blandt børn i 5.-9.kl.	11
Inklusionskonference – fra vision til virkelighed	12
Tværgående reformimplementering i Slagelse Kommune	14
Beskæftigelsesreformen	14
Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien.....	15
Folkeskolens Kvalitetsprogram	15
Reform af ungdomsuddannelserne frem mod 2030	16
Førtidspensionsanalysen.....	17
Lederinterview	18
Perspektivering til budgetaftalen fra 2022 og 2025	20
Øvrige beslutninger i byrådsperiode 2022-2025	21
Opgaveudvalgets anbefalinger	22
Opbygning af anbefalingerne	22
Indhold i anbefalingerne	22
Tværgående anbefalinger til børn og unge	23
Strategisk spor 1: Fælles retning i tilrettelæggelsen af indsatser	23
Anbefaling 1: Udarbejd en fælles børne- og ungestrategi	23
Anbefaling 2: Lav en kommunal organisering, der understøtter samarbejde på tværs	24
Anbefalinger til dagtilbud og skoler	24
Strategisk spor 2: Stærke børnemiljøer.....	24
Anbefaling 3: De fysiske rammer i dagtilbud og skole skal understøtte stærke børnemiljøer	24
Anbefaling 4: Styrk viden og kompetencer	25
Strategisk spor 3: Styrkede faglige færdigheder i dansk og matematik	25

Anbefaling 5: Sæt fokus på tidlig indsats med matematisk opmærksomhed og sprogstimulering.....	26
Anbefaling 6: Elevers faglige færdigheder skal styrkes gennem faglig trivsel og faglig mestring	26
Strategisk spor 4: Tidlig og hurtig hjælp	26
Anbefaling 7: Øg viden og redskaber til tidligt at opspore og handle på mistrivsel...	27
Anbefaling 8: Tilbyd indsatser med udgangspunkt i børn og unges adfærd og behov – ikke deres eventuelle diagnoser	28
Strategisk spor 5: Omlægning fra det specialiserede til det almene område	28
Anbefaling 9: Undersøg alternative fordeling(er) af midler til henholdsvis almenområdet og specialområdet.....	29
Anbefalinger til ungeområdet	29
Strategisk spor 6: Styrket fokus på at hjælpe unge i beskæftigelse	29
Anbefaling 10: Indfør en Ungegaranti	29
Strategisk spor 7: Styrket fokus på unge, der falder fra en ungdomsuddannelse	30
Anbefaling 11: Styrk samarbejdet med ungdomsuddannelserne for at fastholde unge, der er i risiko for at falde fra	30
Anbefaling 12: Skab en ny systematik for opsporing og handlemuligheder for unge, der falder fra en ungdomsuddannelse	30
Strategisk spor 8: Styrket fokus på tilflyttere i alderen 15-30 år	31
Anbefaling 13: Skab en ny systematik for opsporing og handlemuligheder for unge, der flytter til kommunen.....	31
Anbefaling 14: Sæt fokus på at skabe ændringer i strukturelle forhold	32
Anbefalinger til den videre proces.....	32
Strategisk spor 10: Forankring og realisering af anbefalingerne	32
Anbefaling 15: Skab en organisering, der sætter den strategiske ramme	32

Indledning

Byrådet besluttede på deres møde den 24. juni 2025 at nedsætte et Opgaveudvalg efter Styrelseslovens §17, stk. 4. Formålet var at nedsætte udvalg, der gik på tværs af fagudvalgene og som fik til opgave at levere anbefalinger til hvordan Slagelse Kommune kan øge unges trivsel og uddannelsesmuligheder. Dette begrundes i et ønske om at unge får de bedste forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i ordi-nær beskæftigelse. Anbefalingerne skulle leveres til et nyt Byråd i januar 2026.

Der blev på mødet også ønsket oplæg, der skulle danne baggrund for de politiske drøftel-ser i Opgaveudvalget. Oplægget skulle indeholde en nærmere kortlægning af målgruppen, lovgivning og inspirationsmateriale, som tilsammen skal udmønte sig i konkrete anbefalin-ger. Der var også et ønske, at der inddrages relevante interne og eksterne aktører.

Det har udmøntet sig i tre delrapporter og fire møder i Opgaveudvalget.

Første delrapport indeholdt kortlægningen af målgruppen samt lovgivning på området. Det indebar blandt andet, at der blev anlagt et bagudrettet blik på de unge, der ved det 18 og 25 år ikke havde gennemført en ungdomsuddannelse eller var i ordinær beskæftigelse. Formålet var at kortlægge, hvad der kendetegnede den målgruppe i forhold til blandt andet opvækst, skolegang, psykiatriske diagnoser m.v.

Derudover indeholdt kortlægningen et bredt blik på at anskueliggøre omfanget af børn og unge i dagtilbud og skole, som kunne være i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i ordinær beskæftigelse. Det blev gjort ved at kortlægge data på udvalgte faktorer for den samlede børne- og ungegruppe, der forskningsmæssigt peger på, har betydning for om en ung gennemfører en ungdomsuddannelse eller kommer i ordinær beskæftigelse. Det gælder blandt andet sproglige udfordringer, fravær, psykiatriske diagnoser, segregering m.v.

Anden delrapport indeholdt en kortlægning af kommunens eksisterende indsatser til børn og unge. Formålet var at synliggøre eksisterende indsatser således, at en politisk drøftelse kunne tage afsæt heri. På mødet blev anden delrapport suppleret med oplæg fra en dagtilbudsleder. Skoleleder, Ungeenheden inkl. Connect, VUC Klar og FGU.

Den *tredje delrapport* udgør den sidste dellevering. Den samler en række inspirationsmateriale, som sammen med de to første delrapporter og oplæg på møderne skal udgøre den baggrundsviden, Opgaveudvalget har brug for, for at kunne drøfte, hvordan Slagelse Kommune kan arbejde med at styrke trivsel og uddannelsesmuligheder for børn og unge. Udkastet til den tredje delrapport er drøftet i Opgaveudvalget i oktober. På dette møde deltog medlem af reformkommissionen Per B. Christensen, som gav feedback til Opgaveudvalget og orienterede om de kommende ændringer af ungdomsuddannelserne.

Drøftelserne er til slut i denne rapport omsat til en række konkrete anbefalinger til, hvordan Slagelse Kommune kan give unge de bedste forudsætninger for at trives og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i ordinær beskæftigelse.

Læsevejledning

Denne rapport er tredje og sidste del af Opgaveudvalgets delrapporter. Her er opgaven at komme med en række anbefalinger til at styrke trivsel og uddannelsesmuligheder blandt børn og unge i alderen 0-30 år. Anbefalingerne skal præsenteres for det nye Byråd i 2026.

I rapport tre samles der op på viden fra de foregående to delrapporter, og der medtages den rammesætning, der er givet via de foreløbige politiske drøftelser i Opgaveudvalget. Ligeledes samles der op på nyeste forskning, nationale anbefalinger og reformer på området, ligesom der præsenteres øvrige initiativer i Slagelse Kommune, som kan få betydning for anbefalinger rettet mod at styrke børn og unges trivsel og uddannelsesmuligheder.

I denne tredje rapport er der i teksten ord og vendinger, som er fremhævet med **fed skrift**. Dette er for at markere ord og vendinger, som hyppigt er brugt i den politiske samtale i Opgaveudvalget.

Delrapport 3 er opdelt i tre kapitler:

Kapitel 1: Opsamlinger fra delrapport 1 og 2, samt de politiske drøftelser

Her gives indledningsvist en kort overordnet sammenfatning af den viden og de opsummeringer, der blev præsenteret i delrapport 1 og delrapport 2. Kapitlet suppleres med de foreløbige politiske drøftelser i Opgaveudvalget. Kapitlet afsluttes med en opsummering, hvor der sættes lys på de fokusområder, der tages med i det videre arbejde i forbindelse med at udarbejde anbefalinger.

Kapitel 2: Forskning, nationale initiativer og lokale rammer

I dette kapitel fremlægges udefrakommende forskning og kommissionsarbejde i forhold til, hvad der kan øge trivslen blandt børn og unge og medvirke til, at flere unge gennemføre en ungdomsuddannelse og/eller kommer i ordinær beskæftigelse. Derudover præsenteres øvrigt arbejde både nationalt og kommunalt, som er med til at opstille rammerne for de politiske anbefalinger i denne rapport. På den måde sikres det, at de politiske anbefalinger i denne rapport udspringer af nyeste viden og er i tråd med øvrigt arbejde indenfor området nationalt og kommunalt.

De forskellige inspirationsmaterialer, der fremlægges i kapitlet, præsenteres i overvejende grad som bullets og derfor helt overordnet. Kapitlet tjener således som inspiration i overskriftsformat og ligeledes til at se ophavet i nogle af anbefalingerne. Kapitlet udgør sammen med kapitel 1 fundamentet for det videre arbejde med anbefalinger på området.

Kapitel 3: Opgaveudvalgets konklusioner

Dette kapitel indeholder 15 anbefalinger til det nye Byråd. Anbefalingerne er grupperet i 10 spor, der tilsammen udgør en politisk strategisk retning. Hver anbefaling efterfølges af mere konkrete mulige handleveje. Kapitlets indhold bevæger sig således både på et overordnet langsigtet strategisk perspektiv, men forsøger også at anviser mere konkrete handleveje. Disse konkrete handleveje tjener som en eksemplificering og visualisering af, hvordan anbefalingen kunne se ud, når den skal omsættes til kommunal virkelighed.

Kapitel 1

De politiske drøftelser af rapporterne 1 og 2

Rapport 1 – kvantitative data

I delrapport 1 blev der præsenteret en række data om, hvad der kendetegner børne- og ungegruppen i Slagelse Kommune. Noget af det, der særligt kom frem i rapporten var, at en stor andel (ca. 20 %) af børnene i dagtilbud har behov for en **sprogindsats**. I Opgaveudvalget var der ligeledes en særlig opmærksomhed på **tosprogede børn** i dagtilbud, da data viser, at særligt denne børnegruppe præsterer under dansktalende børn i sprogvurderingerne.

På skoleområdet blev det ligeledes synligt, at særligt **elevfraværet** er højt sammenlignet med både Region Sjælland og landsplan. Ligeledes at der ses **mange PPR-indstillinger**, hvilket sandsynligvis er et udtryk for, at forholdsvis mange børn og unge i forskelligt omfang har behov for ekstra hjælp og støtte. Desuden går mange i et specialtilbud sammenlignet med Region Sjælland og landsplan.

Data syner af, at der er en relativ stor andel børn og unge i grundskolen, der oplever et behov for hjælp og støtte. I Opgaveudvalget blev der særligt italesat en opmærksomhed mod opsporing og hjælp og støtte i forhold til **ordblindhed og talblindhed**. Herunder opmærksomhed på om både barnet og de voksne omkring barnet er rustet tilstrækkeligt til at navigere og hjælpe i forbindelse med de hjælpemidler, der er til rådighed. Der var også en politisk opmærksomhed i forhold til skolernes og dagtilbuddenes muligheder for at skabe **inkluderende børnemiljøer**, herunder i mulighederne for at skabe pædagogiske kreative miljøer samt **ændrede fysiske rammer, der** tilgodeser inkluderende fællesskaber.

På ungeområdet blev det synligt, at en stor del af de unge, der er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse er karakteriseret ved, at de blandt andet er tilflyttere. Opgaveudvalget nævnte i deres drøftelser, at der var et ønske om at have **et særligt fokus mod tilflyttere**. Ligeledes er data med til at pege på, at det er unge, der har haft en **svær opvækst** både familiemæssigt og skolemæssigt (jf. beskrivelser om underretninger) - nogle gange også helt ned i dagtilbudstiden. Det er således unge, som oftest er kendte af kommunen og hvor der er flere udfordringer på spil samtidigt (fagligt, socialt, personligt). Det kommer i sidste ende til udtryk ved, at de unge har svært ved at fastholde en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Data viser blandt andet, at flere af de unge **har påbegyndt og er faldet fra en ungdomsuddannelse** op til flere gange.

I Opgaveudvalget var der en stor opmærksomhed på **sammenhængskraften** mellem de forskellige tilbud til unge i kommunens afdelinger på tværs af organisationen.

Rapport 2 – beskrivelse af indsatser

I delrapport 2 blev der præsenteret en oversigt over alle de indsatser, Slagelse Kommune har for børn og unge i alderen 0-30 år. Her blev det synligt, at Slagelse Kommune har et bredt og omfattende katalog af indsatser, projekter og øvrige aktiviteter. Der blev også i rapporten påpeget et behov for at styrke sammenhængskraften i det samlede indsatskatalog. Helt konkret blev der peget på, at der med fordel kunne arbejdes med **en fælles strategi**, styrket ledelse i **overgange og datadrevet og helhedsorienteret tilgang**.

Opgaveudvalget påpegede i deres drøftelser, at det i overblikket over indsatser ikke er tydeligt, hvorfor nogle indsatser vælges fremfor andre. Ligeledes fremstår det i overblikket uklart, om alle indsatserne har den **rette effekt** i forhold til den udfordring, barnet/den unge og familien står overfor og om der derfor i virkeligheden visiteres til rette tilbud. Det blev også drøftet, at det var uklart, hvilke konsekvenser både beskæftigelsesreformen og kommende reformer får for indsatser rettet mod unge.

I Opgaveudvalget var der således et stort fokus rettet mod **effekten** af indsatser. Det blev efterspurgt, at der i langt større grad skal arbejdes med data om effekten af indsatser, så det bliver styrende for valg af indsats. Det var et særligt opmærksomhedspunkt, at en **effektbaseret tilgang** er særlig relevant i forhold til den kommende beskæftigelsesreform, hvor der skal prioriteres i indsatser på området. Derover var der også et fokus på **sammenhængskraften** i forhold til på tværs at koordinere og sammentænke indsatser. Der var enighed i Opgaveudvalget om, at en **fælles strategi** på området kan bidrage til at sætte retning for det videre arbejde med at udvælge og prioritere effektbaserede indsatser på tværs af afdelinger. I denne prioritering bør der også arbejdes med om enkeltstående succesfulde indsatser i et område af kommunen skal gøres kommunedækkende og om flere forskellige indsatser, der foregår i regi af forskellige afdelinger har så meget til fælles, at de kan lægges sammen i én aktivitet uafhængigt af organisatorisk ophæng.

Dertil var også en politisk drøftelse af at fastlægge en filosofi – et børne- og ungesyn – i forhold til **tilgangen** til børn og unge. Det blev gentagende gange nævnt, at opmærksomheden skal være rettet mod at skabe **stærke, inkluderende almene fællesskaber**, hvor barnet og den unge oplever at høre til. Det blev præciseret, at der ønskes en bevægelse i tilgangen til arbejdet med børn og unge rettet mod **fællesskabsorienteret indsatser** fremfor individuelle løsninger. Dette særligt på dagtilbudsområdet og på grundskoleområdet. På ungeområdet blev det anført, at indsatserne skal være mere individrettede.

Der blev sat ord på i Opgaveudvalget, at **fællesskab og relationer** er helt afgørende for, at børn og unge trives i deres uddannelsestilbud. Ligeledes blev vigtigheden af trivsel nævnt, og at **trivslen må komme før faglig læring**. Det blev nævnt, at en fremadrettet fælles strategi på området kan bidrage til at sætte ord på den bevægelse, så udvælgelsen og prioriteringen af indsatser tager afsæt heri.

Derudover var der et stort fokus på, at **tidlig og hurtig hjælp** er helt afgørende for, at flere børn kan forblive og trives i det almene. Det blev nævnt, at jo tættere de faglige samarbejdspartnere og forældre er på hinanden, desto større er sandsynligheden for at lykkes med at skabe et miljø i det almene, som alle børn kan være en del af. I et oplæg fra et dagtilbud på Opgaveudvalgets møde 25. september, blev det fremhævet, at inklusion er betinget af, at der er **de rette fysiske rammer** til stede, og at der er **hurtig og fleksibel hjælp med fagligt samarbejde tæt på**. Ligeledes blev der sat ord på, at det også gælder

inden der er lavet eventuelle udredninger. Det fordrer en bevægelse **væk fra fokus på diagnose som forudsætning for hjælp**, og i stedet en bevægelse henimod, at hjælp tilrettelægges ud fra barnets behov nu og her.

På ungeområdet blev der særligt drøftet, hvordan det kan sikres, at der bakkes op om og skabes et ungdomsmiljø, der gør, at de unge får lyst til at komme afsted om morgenen. Herunder også, hvordan det sikres, at de unge, der **falder fra** en ungdomsuddannelse, bliver grebet hurtigt. Dertil blev der peget på, at der kan mangle konkrete indsatser **rettet mod tilflyttere**.

Opsamlende på refleksionerne i Opgaveudvalget

Der kan identificeres en relativ stor andel af børn og unge, der i løbet af deres dagtilbudstid eller grundskoletid kan have et behov for ekstra hjælp og støtte. Det kan være hjælp og støtte til sproglige udfordringer, faglige udfordringer eller trivselsmæssige udfordringer. Det ses også, at Slagelse Kommune har rigtig mange indsatser rettet mod børn og unge. I Opgaveudvalgets drøftelser ses et ønske om, at udvælgelsen og prioriteringen af indsatser i højere grad baseres på data om, hvad der virker. Ligeledes at indsatser kobles og samtænkes på tværs. Det skal være tydeligt for alle, hvilke indsatser Slagelse Kommune har og hvorfor.

I Opgaveudvalgets drøftelser ses et ønske om, at der skabes en bevægelse henimod en ny og anderledes praksis, hvor der i højere grad tilrettelægges **fællesskabsorienterede læringsmiljøer i det almene** i dagtilbud og skole. Praksis i dag synes at være, at det enkelte dagtilbud eller enkelte skole kalder på hjælp fra andre fagligheder (fx PPR og Børn&Familie), som kan bistå med hjælp og støtte i forhold til den konkrete, individfokuserede problematik. Sat på spidsen er der tale om en praksis, hvor man kan risikere, at de børn og unge, der vurderes at have det svært, ender med at blive ekskluderet fra fællesskaber, da problemforståelsen placerer problemet hos barnet og den unge i stedet for det miljø og de omgivelser de voksne byder barnet og den unge.

Fokus på mere fællesskabende læringsmiljøer fordrer en anden måde at arbejde med børn og unge på, på tværs. Dette være sig i forhold til de fysiske rammer i dagtilbud og grundskoler, som skal tænkes radikalt anderledes for at kunne skabe miljøer, der giver plads til flere børn. Ligeledes fordrer det lokal viden herom og det fordrer at der tænkes anderledes i forhold til den **rolle samarbejdspartnere har og hvordan der bevilges støtte**. I sidste ende er det betinget af **den måde, der fordeles ressourcer mellem det almene og det specialiserede område** i Slagelse Kommune. På ungeområde ønskes en mere individbaseret tilgang til hjælp og støtte. Der identificeres særlig to ungemålgrupper, som der ses et potentiale i at styrke indsatsen overfor – det gør sig gældende for **unge, der flytter til kommunen og unge, der falder fra en ungdomsuddannelse**.

Kapitel 2

Forskning, nationale initiativer og lokale rammer

I dette kapitel fremlægges udefrakommende forskning og kommissionsarbejde i forhold til, hvad der kan øge trivslen blandt børn og unge og medvirke til, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse og/eller kommer i ordinær beskæftigelse. Derudover præsenteres øvrigt arbejde både nationalt og kommunalt, som er med til at opstille nogle rammer for de politiske anbefalinger i denne rapport's kapitel 3. På den måde sikres det, at de politiske anbefalinger i denne rapport udspringer af nyeste viden og er i tråd med øvrigt arbejde indenfor området nationalt og kommunalt.

De forskellige inspirationsmaterialer, der fremlægges nedenfor, præsenteres i overvejende grad i punktform og er derfor på et overordnet niveau. Kapitlet tjener således som inspiration i overskriftsformat og ligeledes til at se ophavet til nogle af de efterfølgende anbefalinger. Kapitlet udgør sammen med kapitel 1 fundamentet for anbefalingerne på området.

Det er vigtigt at bemærke, at de eksterne anbefalinger ikke har været specifikt drøftet i den politiske samtale i Opgaveudvalget. I den politiske samtale er der dog ofte henvist til flere af redegørelserne. Det betyder, at der i fremlæggelsen af nedenstående udefrakommende anbefalinger ikke er foretaget en vurdering af, hvorvidt anbefalingerne skal følges eller ikke, herunder hvad det vil kræve m.m. Der er således alene tale om en opsummering af andres anbefalinger på et generelt niveau.

Reformkommissionen

Reformkommissionen blev nedsat af den daværende regering i 2020 med det formål at foreslå reformer, der tager hånd om komplekse udfordringer. Kommissionen fokuserer på: Bedre uddannelse for alle; Flere i job; Flere og bedre job. På den baggrund har kommissionen udarbejdet 3 udgivelser, hhv. Reformvej 1, Reformvej 2 og Reformvej 3. Anbefalingerne nedenfor er et udpluk i forhold til, hvad der vurderes mest relevant i en kommunal kontekst og derefter grupperet i egne formulerede overskrifter.

Reformvej 2: En attraktiv vej til alle unge:

- Styrkede overgange: skærpet fokus på at videregive relevante oplysninger om et barn i overgangen mellem dagtilbud og skole.
- PPR tæt på: PPR skal tidligt ind i det almene område. PPR skal i øget grad rådgive personalet om, hvordan personalet kan skabe inkluderende børnemiljøer. Ligeledes anbefaling om, at der i PPR kan udarbejdes en mini-PPV forud for en egentlig PPV med henblik på hurtigere at kunne give et barn støtte. PPV står for Pædagogisk Psykologisk Vurdering og den er med til at afgøre, om et barn har brug for ekstra støtte.
- Styrket tværsektorielt samarbejde: samarbejdet med kommunen og Børne- og ungdomspsykiatrien skal styrkes.

- Styrket faglig hjælp i grundskolen: etablering af intensive undervisningsforløb i små hold på alle klassetrin i folkeskolen for elever, som har faglige udfordringer.
- Mere fokus på praksisfaglig undervisning: der skal mere fokus på at gøre undervisningen praktisk og anvendelsesorienteret, herunder også med brug af erhvervspraktik.
- Dygtige fagpersoner: gode introprogrammer som bidrager til, at medarbejdere ikke forlader deres fag (lærere, pædagoger, socialrådgivere).

Reformvej 3: Nye veje for udsatte unge og voksne

- Kobling mellem indsatser: beskæftigelsesindsatser og den socialpolitiske indsats skal koordineres bedre. Løntimer skal være et fælles mål.
- Borgerinddragelse: borgerperspektivet skal inddrages systematisk i forbindelse med indsatser.
- Udvidelse af KUI-målgruppen: den kommunale ungeindsats (KUI) bør udvides fra 25 til 30 år, så de, der har behov, kan støttes længere.
- Partnerskaber og civilsamfund: der bør være en kommunal strategi herfor, og der bør arbejdes systematisk hermed.
- Udbredelse af virksomme indsatser: kommuner bør systematisk anvende de mange forskellige indsatser og tilgange, som har en dokumenteret virkningsfuld effekt for udsatte borgere.
- Kompetenceopbygning blandt sagsbehandlere: særligt rettet mod sagsbehandlere, der møder borgere med komplekse udfordringer.
- IT-understøttelse af helhedsorienterede indsatser: IT-systemer og datadeling må ikke sætte begrænsninger for at kunne lave helhedsorienterede indsatser.
- Enklere administration af fleksjob: arbejdsgivere skal ikke opleve forskellighed i administrationen, alt efter hvilken kommune, de samarbejder med.
- Fjernelse af proceskrav: det giver mulighed for mere individuelt tilrettelagte indsatser og øget frihed til at give en målrettet og fagligt baseret vejledning, fremfor vejledning om rettigheder og pligter.
- Mere jobfokus: det tilvejebringes gennem afskaffelse af uddannelsespålægget, afskaffelse af aktivitetspålægget og nye visitationskategorier, herunder jobklar til løntimer. Herunder også indførelse af en afklaringsret for borgere, der har modtaget forsørgelse i to sammenhængende år for at sikre, at motivationen for at komme tilbage på arbejdsmarkedet ikke mistes.
- En samlet plan: borgere med behov for en tværfaglig indsats, bør kun have én samlet plan.
- Færre målgrupper: det sikrer også færre regler på området, som gør reglerne mere gennemsigtige og tydelige. Blandt andet udfasning af borgere i målgruppen for revalidering, jobafklaring og seniorjobordning.
- Ordblinde: forældre til elever, der testet ordblinde i grundskolen, skal have tilbud om screening.

Noget af reformkommisionens arbejde kan allerede ses i en række af de reforminitiativer, der er kommet efterfølgende, herunder blandt andet beskæftigelsesreformen. Se nærmere herom under afsnittet om tværgående reformimplementering i Slagelse Kommune.

Trivselskommissionen

Trivselskommissionen er nedsat af regeringen i 2023 med det formål at komme med anbefalinger, der understøtter børn og unges trivsel, myndiggørelse og livsmod. I februar 2025 har de udgivet rapporten "Et dansk svar på en vestlig udfordring".

Der fremhæves følgende budskaber fra rapporten i relation til kommuners arbejde med børn og unge:

- **Nyt sprog for trivsel:**
Anbefaling: Indsatser til børn og unge med særlige behov skal kommunalt tilbydes med udgangspunkt i børn og unges behov – ikke deres diagnoser.
- **Et balanceret digitalt liv:**
Anbefaling: Grundskoler, herunder SFO'er og fritidshjem skal gøres smartphone-frie og ungdomsuddannelserne skal have skærmpolitikker og der skal etableres firewalls på alle grundskoler, efterskoler, FGU og ungdomsuddannelser.
- **Karakterdannelse og myndiggørelse:**
Anbefaling: Flere unge skal have erfaring med fritidsjob og frivillighed.
- **En tidssvarende pædagogisk praksis:**
Anbefaling: kommunerne må insistere på at løse de udfordringer, vi er stillet overfor, ved økonomisk at prioritere kvalitet på almenområdet - ikke det specialiserede område.
- **Fællesskaber i fritiden:**
Anbefaling: SFO, Klub og fritidshjem skal fungere som brobyggere til fritids- og foreningslivet.
- **Krop og bevægelse:**
Anbefaling: Børn og unge skal tidligt have erfaring med fysisk udfoldelse.
- **Tidlig og rettidig indsats:**
Anbefaling: Systematik opsporing af børn og unge i mistrivsel og silotænkning i kommunerne på ikke komme i vejen for en rettidig og koordineret indsats.
- **Forældreskab anno 2025:**
Anbefaling: Støtte til udsatte forældregrupper og forældre til børn og unge med særlige behov.

Børnefattigdom, familieindkomst og sundhed blandt børn i 5.-9.kl.

Statens Institut for Folkesundhed har i 2025 udarbejdet en analyse af data fra Skolebørnsundersøgelsen.

Analysen viser, at der er en tydelig sammenhæng mellem familiens indkomst og vigtige aspekter af børns sundhed og sociale liv. Det gælder fx lav livstilfredshed, ensomhed, overvægt, dårligt selv vurderet helbred, manglende støtte fra familie og venner, mobning i skolen, utilstrækkelig fysisk aktivitet og usunde kost- og måltidsvaner.

Herunder fremhæves følgende fem fund i analysen:

- Børn i fattigdom har flere problemer med sundhed, sundhedsadfærd, sociale relationer og skoleliv.

- Familiens indkomst har også betydning for børn, der ikke lever i fattigdom: således er det væsentligt at kigge på familiers indkomst generelt og hvilken betydning det har for et barn.
- Forskellige måder at måle indkomstulighed giver forskellige indsigter: man lærer mere ved at supplere med analyser, hvor familieindkomst opdeles i flere grupper.
- Kønsforskelle i sammenhængen mellem indkomst og sundhed: fx ses en sammenhæng mellem familieindkomst og lavt vurderet helbred, emotionelle symptomer, ensomhed og lav fysisk aktivitet hos piger i højere grad sammenlignet med drenge.
- På enkelte områder er der ingen eller omvendt sammenhæng mellem indkomst og sundhed: det gælder unge, der ofte drikker alkohol og har været fulde.

Inklusionskonference – fra vision til virkelighed

Onsdag 10. september 2025 blev der afholdt konference om inklusion i skole- og dagtilbudsområdet i Slagelse Kommune. Temaet for konferencen var "Inklusion – fra vision til virkelighed. Hvordan ser inklusion ud, når det lykkes?"

Konferencen tog udgangspunkt i danske og norske erfaringer og var på den måde ikke en specifik vurdering af forholdene i Slagelse Kommune. Konferencen tjente som inspiration til arbejdet i Slagelse og talte på en række områder ind i det arbejde Slagelses dagtilbud og skoler allerede er i gang med at gennemføre.

Nedenstående er opsamlet nogle af de vigtigste pointer fra dagen.

Oplæg om udviklingen indenfor inklusion med inspiration fra Norge. En pointe var, at søgelyset i dag i overvejende grad rettes mod individet, herunder mod diagnoser. Det fører til individuel pædagogik, hvor mange børn tages ud af fællesskabet.

Hvis inklusion skal lykkes, kræver det:

- Fællesskab: der skal være mere kommunikation om, hvad vi har til fælles fremfor vores forskelligheder. Det er i fællesskabet, at den enkelte får betydning for andre. I fællesskabet er ingen mere værd end andre. Kultur har derfor afgørende betydning for inklusion. En inkluderende kultur betyder, at der er plads til alle og at alle er lige meget værd. Kulturen er betinget af de ledere, lærere og øvrigt personale, der er til stede.
- Fælles tilgang til opfølgning: De forvaltninger, der lægger vægt på at etablere fælles systemer for opfølgning af undervisningen, læringsmiljøet og elevernes læring ser ud til at lykkes bedst med inklusion. Det betyder samtidig, at det reducerer forskellen mellem skoler og dermed også friheden til selv at vælge for den enkelte skole.
- Tidlig indsats og ekstra støtte indenfor fællesskabet: herunder tilstedeværelsen af PPR på skolerne, som har betydning for lærernes holdning til inklusion.

Oplæg om den tidlige start. De vigtigste pointer var:

- Sproglig udvikling: Børn, der kan mange ord, har nemmere ved at indgå i fællesskaber.
- Dagtilbud af høj kvalitet: Der er sammenhæng mellem den kvalitet i dagtilbud børnene har gået i, og børn og unges videre muligheder i livet.

- Tidlig indsats: I ca. 2 klasse bevarer eleven sin placering i forhold til faglig og social udvikling. Indsatser skal derfor starte tidligt. De første 1000 dage er de allervigtigste. Allerede i vuggestuen ses markante forskelligheder i børns socioemotionelle udvikling (empati, selvregulering og samarbejde). Forudsætningen for at udvikle disse kompetencer ser ud til at blive grundlagt allerede før børn starter i børnehave.
- Inklusion: Børns lige muligheder for deltagelse i fællesskaber med andre børn har afgørende betydning for kvalitet i dagtilbud.
- Forældre: Forældrene er også en vigtig del af at få fællesskabet til lykkes.

Oplæg om inkluderende læringsmiljøer i dagtilbud og skole: De vigtigste pointer var:

- Autentisk samarbejde: alle fagpersoner på tværs har viden om, hvilke læringsmål der er og man kender alle eleverne. Læreplanen udvikles i fællesskab og opgaven deles, så forældrene oplever både lærere og specialister som et team. Det bliver et fælles ansvar. Det er samarbejdet, der ikke lykkes, hvis noget ikke lykkes, det er ikke den enkelte elev, der ikke lykkes.
- Praksis i det autentiske samarbejde: En praksis, hvor professionelle håndterer og forhandler forskellige forståelser af problemer og løsninger og derved transformerer den eksisterende praksis. Bevægelse fra at fagpersoner mødes og henimod at praksisser mødes og alle er lige meget værd. Det er ligeledes en bevægelse fra den gode relation og henimod den professionelle relation, hvor der er respekt for hinandens fagligheder. Der skal skabes nogle strukturer og samarbejdsformer her til tæt på, hvor familierne og børnene er.

Oplæg om inklusion i Syddjurs Kommune. De vigtigste pointer var:

- Nedlæggelse af specialklasser: Syddjurs Kommune traf i 2016 beslutning om at nedlægge alle specialklasser. Som alternativ modtager alment skolen midler, når en elev har behov for en specialiseret indsats, så dette kan tilrettelægges i det almene. Pengene følger således eleven ude på den enkelte almene skole.
- Fælles mindset: Der følger også et behov for et fælles mindset, en klar rollefordeling og en stærk vision.
- Fysiske rammer: Det kræver fysiske lokaler med plads til lokale løsninger, blandt andet fleksibel holdinddeling, så der kan dannes hold på tværs af klasser i forhold til hvad eleverne har brug for.
- Forældre: Samarbejdet med forældre er afgørende.
- Resultater: I perioden har man fulgt tallene for fravær mv. og man kan se, at det nye tiltag ikke har medført en ændring i de data i forhold til fx øget fravær.
- Fortsat arbejde: Der er fortsat nogle uløste udfordringer, herunder blandt andet at det kan være svært for mindre skoler at have indsatser nok til børn med forskellige behov. Børn kan også mangle "børn de ligner".

Oplæg om inklusion fra Lillehammer Kommune. De vigtigste pointer var:

- 100 % inklusion: Den norske kommune har siden 2014 sløjet alle specialtilbud, og har 100 % inklusion. Meget af det, der normalt hører til i specialpædagogikken, kan fungere i det almene og gavner ofte alle børn.
- Tidlig hjælp: Børn og unge skal have den nødvendige hjælp og støtte lige så snart de oplever udfordringer fagligt, socialt eller sprogligt eller oplever andre udfordringer i læringsmiljøet.
- Fællesskaber: alle børn skal opleve trygge, gode og inkluderende miljøer.

- Overgange: fokus på at sikre sammenhæng og systematik i overgangen fra børnehave til skole.

Tværgående reformimplementering i Slagelse Kommune

Hen over foråret og forsommeren 2025 har Byrådet i Slagelse Kommune gennemført fire temamøder om igangværende og kommende reformer, som kommunen i disse år skal udmønte. Reformerne dækker områderne Handicap, Skole, Ældre, Beskæftigelse, Sundhed og Grøn Trepert. Nogle er ved at blive implementeret, andre er endnu ikke endeligt besluttede. Fokus på temamøderne har været på det, som er fælles for reformerne med det formål at Byrådet kan udstikke en tværgående politisk retning for arbejdet med at implementere reformerne.

Arbejdet har udmøntet sig i tre tværgående fokusområder:

- Helhedstænkning: tager afsæt i, at alle borgere er forskellige, og er borgeres brug for støtte varierer gennem livet. Den kommunale indsats skal derfor bygge på en forståelse af det hele menneske. Borgeren skal opleve sammenhængende og koordinerede forløb. Det forudsætter kædeansvar, tværgående data, fælles kultur og partnerskaber med civilsamfundet og erhvervslivet.
- Frisættelse og afbureaukratisering: tager afsæt i en tro på, at jo tættere beslutninger træffes på den enkelte borger eller bruger, desto bedre løsninger og desto højere kvalitet. Fokusområdet handler derfor om mere lokal frihed. Det forudsætter politiske beslutninger om, hvordan råderummet skal fordeles og det forudsætter, at der sættes politisk retning – uden at skabe nyt lokalt bureaukrati.
- Politikerrollen under forandring: tager afsæt i, at staten med reformerne tager styringen tilbage, hvilket efterlader et nyt beslutningsrum. Lokalpolitikere skal udfylde dette nye rum ved at fokusere på at sætte overordnet strategisk retning, definere resultatmål og repræsentere Byrådet i nye fora.

I efteråret 2025 og i løbet af 2026 er der lagt en plan for, hvordan der arbejdes med at omsætte ovenstående til politiske principper, som skal sætte retning for det videre arbejde.

Det betyder, at arbejdet med de politiske principper, der skal ligge til grund for implementeringen af reformerne ikke er fastlagte endnu. Der er dog udstukket en overordnet ramme med fokusområder, som skal tænkes ind i og samstemmes med politiske prioriteringer og anbefalinger rettet mod at styrke børn og unges trivsel og uddannelsesmuligheder. Dette for netop af sikre en ensartethed og sammenhæng i den måde, der efterfølgende administrativt skal arbejdes med at omsætte politiske anbefalinger til praksis.

De enkelte reformer gennemgås ikke i denne rapport. Der trækkes dog tråde fra dele af reformerne i forhold til at belyse, hvilke konsekvenser det har for børn og unge, da politiske prioriteringer på området skal være i overensstemmelse hermed.

Beskæftigelsesreformen

Beskæftigelsesreformen kommer til have stor indflydelse på arbejdet med unge mellem 18-30 år, der ikke er i uddannelse eller i beskæftigelse. Der fjernes blandt andet en række

proceskrav, der giver mere frihed til at tilrettelægge forløb, der tager udgangspunkt i den unges situation og motivation. Med det følger også et større ansvar hos den enkelte vejleder og rådgiver i samarbejde med den unge at vurdere, hvilke indsatser og opfølgninger, der er relevante. Der følger også et stort fokus på at styrke effektive helhedsindsatser som "Ungeløftet", somr gøres permanent og hvor indsatser der har et helhedsorienteret perspektiv styrkes.

Med reformen følger også markante besparelser på området. For ungeområdet har det blandt andet en stor betydning i forhold til de indsatser, der i delleverance 2 blev kategoriseret under Øvrig vejledning og opkvalificering. Disse udgår med reformen, og der følger således ikke den samme finansiering med til indsatser her indenfor. Det betyder, at der skal prioriteres skarpt i indsatser. Det forudsætter blandt andet en øget dokumentation af effekten af indsatser, så det sikres, at ressourcerne bruges der, hvor de gør størst forskel.

Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien

Aftalen hænger sammen med sundhedsreformen fra november 2024. Den skaber et fundament for en mere robust psykiatri inden for rammerne af fremtidens sundhedsvæsen. Aftalen kommer til at have indflydelse på det samlede børne- og ungeområde. Herunder får det blandt andet konsekvenser for PPR i kraft af, at det nuværende tilbud vedrørende lettilgængelige behandlingstilbud styrkes og udvides. Tilbuddet er forankret i PPR og målet er at sikre, at alle børn og unge får hurtig og ensartet adgang til behandling, inden deres psykiske mistrivsel forværres. Ligeledes følger der med aftalen et langt større fokus på sikre bedre kvalitet i både udredning, behandling og opfølgning, ligesom der skal arbejdes videre med hvilken rolle diagnoser spiller i tildelingen af støtte til børn og unge.

Derudover fastsættes nye patientrettigheder i forhold til, at udredning skal være påbegyndt senest 30 dage efter henvisning, og der skal opstartes behandling senest 60 dage efter henvisning. Ligesom der er fokus på at styrke tilbuddene til børn og unge i udsatte positioner blandt andet via et styrket samarbejde på tværs af interne afdelinger og børne- og ungdomspsykiatrien.

Et af de fokusområder, der vurderes at være af størst betydning for det samlede børne- og ungeområdet i Slagelse Kommune, er koordineringen på tværs. Herunder både på tværs af sektorer og afdelinger. Aftalen fordrer således et mere tæt og koordineret forløb omkring den enkelte borger, så borgeren oplever helhedsorienteret forløb og hvor der er en tydelig fordeling af opgaver og ansvar på tværs.

Folkeskolens Kvalitetsprogram

Folkeskolens Kvalitetsprogram er en national aftale, der skal styrke kvaliteten i folkeskolen gennem øget frihed, forenkling og fokus på faglighed og trivsel. Aftalen vedrørende programmet blev indgået i 2024 og markerer et opgør med detaljestyling til fordel for mere lokal handlefrihed. Målet er at skabe en skole, hvor eleverne lærer mere, trives bedre og får mulighed for at udvikle sig i et trygt og motiverende miljø.

Kernen i programmet er at give skolerne større frihed til at tilrettelægge undervisningen, samtidig med at de nationale mål fastholdes. Læreplanerne forenkles, så kun fagenes formål og kompetencemål er bindende, hvilket giver lærere og ledelser bedre mulighed for at tilpasse undervisningen til lokale behov. Der investeres massivt i praksisfaglighed, så

eleverne oplever en mere varieret skoledag med flere praktiske aktiviteter og bedre faglokaler. For de ældste elever skabes større valgfrihed gennem flere valgfag og fleksibilitet i timetalsfordelingen.

Programmet adresserer også behovet for ro og tryghed i undervisningen. Der indføres initiativer, der styrker lærerens autoritet og sikrer et godt læringsmiljø. Samtidig prioriteres læsning og fysisk materiale frem for skærmbrug, understøttet af en national læsekampagne og investeringer i bøger. Trivsel og fællesskab er ligeledes centrale elementer, så alle elever oplever at være en del af et inkluderende skolemiljø.

Med en samlet investering på flere milliarder kroner er Folkeskolens Kvalitetsprogram en langsigtet satsning, der kombinerer lokal frihed med nationale ambitioner. Formålet er at skabe en folkeskole, der både løfter fagligheden og styrker elevernes dannelse, så alle børn – uanset baggrund – får de bedste muligheder for at lykkes.

Kvalitetsprogrammets konkrete initiativer i skolens hverdag (i uddrag)

- Kortere skoledage og afskaffelse af understøttende undervisning
- Frihed til lokale beslutninger om bevægelse og lektiehjælp
- Flere praktiske fag og større valgfrihed i udskolingen
- Juniormesterlære for 8.-9. klasse
- Ny timetalsfordeling og færre prøver
- Teknologiforståelse integreres i fag og som nyt valgfag
- Investering i faglokaler og bøger
- Mulighed for karakterer i 6.-7. klasse
- Erhvervspraktik til alle elever
- Bedre PPR-understøttelse i klasserne
- Ekstra støtte i dansk og matematik, så alle elever får mindst 2 ved afgangsprøven

Reform af ungdomsuddannelserne frem mod 2030

Reformen har som hovedmål at sikre, at alle unge får adgang til en gymnasial uddannelse tæt på deres bopæl og i et stærkt ungdomsmiljø. Reformen introducerer en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx), som kombinerer praktisk og teoretisk undervisning. Epx skal give unge, der ønsker en mere anvendelsesorienteret tilgang mulighed for at opnå studiekompetence uden at binde sig til en specifik erhvervsuddannelse fra starten af uddannelsen.

Reformen skaber tre tydelige veje efter grundskolen: stx, hhx og epx, mens htx forventes integreret i stx. Epx kan tages på to eller tre år. To år giver adgang til erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelser, mens tre år giver adgang til professionsbacheloruddannelser. For akademiske bacheloruddannelser kræves desuden en supplerende fagpakke.

Adgangen til stx og hhx skærpes med et karakterkrav på 6,0, mens epx bliver et attraktivt alternativ for unge med praktiske interesser. Reformen skal samtidig modvirke faldende ungdomsårgange og sikre bæredygtige uddannelses tilbud i hele landet.

Konkrete ændringer i reformen

- Ny gymnasial uddannelse: epx – En erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse med kombination af praktisk og teoretisk undervisning. Toårig version giver adgang til erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelser, treårig version giver adgang til professionsbachelor.
- Tre tydelige veje efter grundskolen – Fremover bliver der stx, hhx og epx som hovedspor. Htx forventes helt eller delvist integreret i stx.
- Karakterkrav hæves – Adgangskravet til stx og hhx hæves til et gennemsnit på 6,0.
- Afskaffelse af uddannelsesparathedsvurdering (UPV) – Elever i 8.-10. klasse skal ikke længere vurderes på sociale og personlige forudsætninger. Studievalgsportfolio fjernes.
- Styrket vejledning – Lokalt tilrettelagte vejledningsindsatser erstatter UPV for at hjælpe unge med uddannelsesvalg.
- Omfordeling af midler – Nye taxameterjusteringer flytter midler fra store til små institutioner for at sikre bæredygtige uddannelsesstilbud i hele landet.
- Økonomisk løft til yderområder – Nyt udkantstilskud på 3,8 mio. kr. pr. institution for at fastholde gymnasier og erhvervsskoler i landdistrikter.
- Massive investeringer i epx – 4,8 mia. kr. til bygninger, værksteder og udstyr i perioden 2027-2034 samt 5 mia. kr. årligt til drift, når epx er fuldt indfaset.
- Fleksibel adgang til videregående uddannelser – Mulighed for supplerende fagpakker for adgang til akademiske bacheloruddannelser.

Førtidspensionsanalysen

BDO har i perioden april til juni 2025 bistået Slagelse Kommune med at udarbejde en analyse af potentialer på førtidspensionsområdet. Analysen belyser hvilke handlemuligheder, Slagelse Kommune har for at forebygge tilgangen til førtidspension.

Analysen er blandt andet foranlediget af, at Slagelse Kommune oplever en betydelig stigning i antallet af personer på førtidspension.

I analysen sættes lys på, at en faktor i udviklingen i førtidspensionister er, at Slagelse Kommune er nettomodtager af førtidspensionister fra andre kommuner. Derudover har Slagelse Kommune en større andel personer i udsatte positioner end sammenlignelige kommuner, hvilket er med til at øge risikoen for en høj tilgang til førtidspension. Der peges også på, at beskæftigelsesreformen tilfører endnu et stød i forhold til omfanget af førtidspensionister, idet ressourceforløbsydelsen afskaffes og en andel af de personer, der i dag er i ressourceforløb, fremadrettet må forventes at overgå til førtidspension. Samtidig reduceres ressourcerne til beskæftigelsesindsatser.

Der fremhæves særligt:

- Der peges på et generelt potentiale for at få det tværfaglige samarbejde mere i spil - især når der kommer udefrakommende stød til den enkeltes forløb, fx nye helbredsudfordringer, familie- eller boligproblemer.
- For en stor del gælder det, at psykiske problemer er udslagsgivende for manglede tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Der er ofte varslings tegn

tidligt i skoleforløbet på udfordringer med sociale problemer og mistrivsel – men relativt få tegn på at der arbejdes på tværs af områder med indsatsen.

- Særligt for ungegruppen er der en nettotilflytning til kommunen af førtidspensionister.

Anbefalinger:

- Styrket fokus på at skabe ændringer i befolkningssammensætning og bosætningsmønstre
- Screening af udsatte unge og voksne på forsørgelse med henblik på målrettet indsats
- Fremrykket tidlig indsats for unge med sociale og psykiske problemer som mistriives i skolesystem
- Styrket fokus på tværfaglig indsats tidligt i forløbet hos voksne
- Fokus på muligheder i fleksjob og handicapkompenserende ordninger

Lederinterview

Direktøren for Børn, Unge og Kultur har i forsommeren 2025 gennemført en række interviews med ledere fra dagtilbud, skoler og klubber med det formål at høre deres mening om det nye tværfaglige samarbejde med Børn&Familie og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning. Interviewene fokuserede på den tværfaglige mødestruktur, brugen af Flere hænder puljen i PPR, samt mulighederne for at nedbringe elevfraværet i skolerne set i lyset af den nye handleplan for skolerne. Nedenfor bringes et koncentreret referat med fokus på de anbefalinger, som lederne gav.

Hvilke forventninger har I til den nye organisering med tværfaglige møder og Se-Ske møder?

Der er bred opbakning til den nye struktur, som ses som et vigtigt skridt mod styrket fællesskab og transparens. Lederne fremhæver behovet for fælles mål, struktur og faste mødetider.

Anbefalinger:

- Fasthold strukturen for at undgå personafhængighed.
- Skab fælles mål og transparens i opgaveløsningen.
- Priorité sparringsmøder og reserverede tider.

Opmærksomhedspunkter i implementeringen af tværfaglige møder og Se-Ske møder

Der er bekymring for mødetidspunkter, administrativt pres og forældres oplevelse af møderne.

Anbefalinger:

- Justér mødetidspunkter for at undgå undervisningsforstyrrelser og sikr forældre-deltagelse.
- Giv forberedelsestid som i Køge Kommune.
- Skab mindre og mere overskuelige møder for sårbare forældre.
- Giv sagsbehandlere råderum til at handle direkte i møderne.

- Undgå dobbeltmøder og lange sagsbehandlingstider.
- Vær kritisk over for mængden af skemaer.

Hvordan vurderes den tværfaglige understøttelse af skoler, klubber og dagtilbud?

Tværfagligheden styrker samarbejdet, især når fagpersoner er fysisk til stede.

Anbefalinger:

- Fast tilstedeværelse af relevante fagpersoner på skolerne.
- Skolerne skal selv definere behov for fagligheder.
- Styrk brobygning fra daginstitutioner til skoler.
- Hold fast i "Flere hænder"-projektet.
- Skab psykologisk tryghed og sparring på tværs.

Hvordan vurderes ledelsen af de tværfaglige medarbejdere?

Lokal ledelse og bottom-up tilgang ønskes.

Anbefalinger:

- Skoleledere skal have ledelsesansvar for tværfaglige medarbejdere.
- Kombinationsstillinger skal opstå ud fra konkrete behov.
- Tænk klubberne direkte ind i skolernes arbejde.
- Start med de store klubber, fx KUK.
- Brug midler til praksisnære hænder, ikke skrivebordsfunktioner.
- Skab tydelig strategi og del viden om lederkompetencer.

Hvilke kompetencer vurderes nødvendige i forhold til inklusion?

Inklusion kræver tæt ledelse, kompetenceudvikling og gode fysiske rammer.

Anbefalinger:

- Invester i sidemandsoplæring og pædagogisk ledelse.
- Skab mellemløsninger og fleksible modeller.
- Prioritér faciliteter, der understøtter inklusion.
- Udvikl praksisnær kompetenceudvikling, især i forhold til forældrearbejde.
- Strukturér tid til refleksion og forberedelse.

Skolevægring - elevfravær

Handleplan er ønsket, da udfordringer omkring fravær og skolevægring kræver tid og ressourcer.

Anbefalinger:

- Implementér TOPH-projektet bredt.
- Skab fleksible løsninger og lad ressourcer følge barnet.
- Udnyt klubbernes potentiale som alternativt læringsrum.

PPR lederens perspektiver

PPR skal tættere på praksis og samarbejdet lokalt.

Anbefalinger:

- Allokér ressourcer lokalt med klare opgaveforpligtelser.
- Skab ens regler for fraværsopgørelser.
- Tydeliggør klubbernes pædagogiske rolle og undgå udvanding af tilbud.
- Fokuser på struktur og samarbejde frem for yderligere specialisering.

Perspektivering til budgetaftalen fra 2022 og 2025

Dette afsnit er medtaget da Slagelse Kommunes Byråd tidligere har truffet beslutninger, som relaterer sig til flere af de anbefalinger, der er anført ovenfor. De to budgetaftaler fra henholdsvis 2022 og 2025 adresserer et ønske om at ændre opmærksomheden fra det specialiserede område over mod det almene område. Budgetaftalerne har ikke været specifikt drøftet i opgaveudvalget, hvor fokus har været på indhold og organisering. De to budgetaftaler medtages alligevel her, da de begge viser, at Byrådets lokale ramme fletter ind i Opgaveudvalgets nye anbefalinger.

Nedenfor anføres dele af teksten fra de to budgetaftaler.

Budgetforliget fra 2022 prioriterer en omlægning af ressourceforbruget, så der kommer større fokus på de almene fællesskaber for børn og unge.

Sammenlignes Slagelse Kommune med andre kommuner, både på landsplan og mere sammenlignelige kommuner, er segregationsgraden høj. Udviklingen ønskes vendt, blandt andet ved at blive dygtigere til at sætte ind tidligt, når børn har brug for en særlig indsats.

I dag har ca. 900 elever brug for specialundervisning. 600 børn, svarende til ca. 2/3, tilbydes specialundervisning på specialskoler, mens ca. 1/3 tilbydes specialundervisning i specialklasser på alment skolerne.

I et forsøg på at få flere børn til at lykkes og undgå stigmatisering og eksklusion er målet, at man fremadrettet skal kunne tilbyde bredere og mere kvalificeret specialundervisning på alment skolerne.

Målet er at vende situationen "på hovedet", så man fremover kan rumme og inkludere 2/3 af børnene med særlige undervisningsbehov som en del af almenområdet, mens den sidste 1/3 tilbydes specialundervisning på egentlige specialskoler.

Budgetforliget for 2026 prioriterer en styrkelse af indsatserne for børn og unge med fokus på tidlig forebyggelse, inklusion og trivsel. Området tilføjes 20,8 mio. kr. fra 2026, stigende til 23,9 mio. kr. i overslagsårene, for at sikre en bæredygtig faglig understøttelse og udvide målgrupperne. Midlerne skal bruges til at omlægge indsatserne, så hjælpen gives tættere på børn, unge og deres familier.

Baggrunden er en markant stigning i antallet af underretninger. For at imødekomme dette, er der udviklet en ny tværfaglig organisering, som fra september 2025 rulles ud i alle distrikter. Organiseringen skal sikre tæt sparring mellem fagprofessionelle omkring den enkelte skole, dagtilbud og klub. Den nye pædagogiske tilgang understreger, at børn og deres familier ses som en central ressource i løsningen af udfordringer.

Der er også et stærkt fokus på inklusion. Med afsæt i konferencen "Fra vision til virkelighed: Hvordan ser inklusion ud, når det lykkes?" arbejdes der med et ændret læringssyn, hvor forskellighed ses som en styrke. Frem for at henvise til eksterne eksperter bringes støttepersonale som familiebehandlere, socialrådgivere og psykologer ind i hverdagen i dagtilbud, klubber og skoler. Målet er at skabe fællesskaber, hvor alle børn oplever at høre til.

Endelig ønsker budgetpartierne at styrke ungeinddragelsen i kommunens beslutningsprocesser. Der udarbejdes et oplæg til modeller for systematisk ungeinddragelse, herunder etablering af et ungeråd og tættere samarbejde med uddannelsesinstitutionerne. Oplægget skal ligge klar inden årsskiftet, så det nye byråd fra 2026 kan tage stilling.

Samlet set markerer budgetforliget en klar retning: at skabe en mere inkluderende, forebyggende og helhedsorienteret indsats for børn og unge i Slagelse Kommune, hvor trivsel, læring og fællesskab er i centrum.

Øvrige beslutninger i byrådsperiode 2022-2025

Der er truffet en række administrative og politiske beslutninger i indeværende byrådsperiode, som muligvis kan få betydning for udmøntning af anbefalingerne.

Disse er forsøgt indskrevet i kapitel tre.

Kapitel 3

Opgaveudvalgets anbefalinger

Opgaveudvalget er nedsat med det formål at levere politiske anbefalinger, der kan styrke børn og unges trivsel og uddannelsesmuligheder. Opgaveudvalget har til formålet fået præsenteret data om børn og unge i Slagelse Kommune, set på eksisterende indsatser og national viden om, hvad der kan hjælpe børn og unges trivsel og uddannelsesmuligheder.

Arbejdet har bestået af fire temamøder med politiske drøftelser i Opgaveudvalget. Drøftelserne er omsat til 15 anbefalinger, som er justeret undervejs og som nu afleveres til det nye Byråd pr. 1. januar 2026.

Anbefalingerne er ikke færdige løsninger - de er et udgangspunkt. De sætter en retning og skal nu følges op af en proces, hvor relevante aktører inddrages og er med til at kvalificere det videre arbejde. Dette dokument er første skridt. De næste faser handler om at gøre anbefalingerne til virkelighed.

Opbygning af anbefalingerne

Anbefalingerne er samlet i strategiske spor, som viser den politiske ambition og giver en ramme for det videre arbejde.

Hvert spor indeholder konkrete anbefalinger, som peger på mulige veje til at realisere det strategiske spor. Anbefalingerne er suppleret med forslag til handleveje, der er en foreløbig inspiration til, hvordan anbefalingen kan omsættes i praksis. Formålet er at skabe en fælles forståelse af retningen og give et grundlag for den videre proces.

Indhold i anbefalingerne

Anbefalingerne er en overordnet ramme for, hvordan kommunen kan arbejde med trivsel og uddannelse på tværs. De peger ikke på specifikke indsatser eller vurderer nuværende tiltag – det vil efterfølgende være en opgave for administrationen og relevante fagudvalg.

Anbefalingerne har et langsigtet perspektiv og afspejler Opgaveudvalgets ønske om at tænke strategisk og bæredygtigt. Flere anbefalinger kræver yderligere analyse og ændret praksis. Derfor vil de kommende faser handle om at prioritere, planlægge og fastholde tidshorisonter for implementering af anbefalingerne – i balance med den daglige drift.

Tværgående anbefalinger til børn og unge

Strategisk spor 1: Fælles retning i tilrettelæggelsen af indsatser

Opgaveudvalget ønsker, at alle børn, unge og familier i Slagelse Kommune får rette hjælp og støtte til øget trivsel og uddannelse. I dag er det ikke altid klart, hvorfor en indsats er valgt, eller om den virker. Mange indsatser udvikles ofte lokalt i enkelte afdelinger eller i et afgrænset område i kommunen, hvilket betyder, at kommunen har rigtig mange indsatser. Det betyder, at nogle indsatser ikke anvendes nok, mens andre ligner hinanden for meget.

Det første strategiske spor handler derfor om at skabe en fælles retning, hvor indsatser udvikles i tæt samarbejde på tværs af fagområder og afdelinger. Samarbejdet skal bidrage til at styrke synergier og sikre at indsatserne er helhedsorienterede, sammenhængende og bygger på fælles sprog, fælles tilgang og viden om, hvad der virker. Det vil forventeligt føre til, at nogle indsatser helt skal fjernes eller kan sammenlægges, så værdien af den enkelte indsats øges.

Det strategiske spor kan omsættes til følgende anbefalinger:

Anbefaling 1: Udarbejd en fælles børne- og ungestrategi

Første anbefaling går på, at der udarbejdes en strategi, der sætter retning for, hvordan indsatser til børn og unge udvikles og udvælges. Det skal bidrage til at sikre, at børn og unge modtager rette indsats, samtidig med at de kommunale ressourcer anvendes mest optimalt. Nedenstående kan være styrende elementer i en strategi:

- Et fælles børne- og ungesyn, hvor fokus flyttes fra barnet som problemet over mod de omgivelser og miljøer de voksne tilbyder børn/unge.
- Indsatser i dagtilbud og skole skal fokusere på fællesskabets betydning for børn og unges personlige og faglige trivsel og dermed uddannelsesmuligheder.
- Efterhånden som de unge bliver ældre kan de kommunale indsatser være mere individuelt tilrettelagt, men de skal dog stadig understøtte unges deltagelse i fællesskaber.
- Indsatser skal baseres på dokumenteret viden om, hvad der virker. Der skal etableres fælles rammer for brug af data og måling af resultater.
- Der skal være et skærpet fokus på at styrke børn og unges deltagelse og engagement i meningsfulde fællesskaber, herunder et særligt fokus på hvordan samarbejde med frivillige organisationer kan øge børn og unges trivsel og skabe veje ind i uddannelses- og arbejdsfællesskaber.
- Ved prioritering af de kommende indsatser skal der være en opmærksomhed på forskellen mellem lovbundne, aftaleforpligtende og lokalt besluttede indsatser.
- Strategien skal sikre, at indsatser er omkostningseffektive og økonomisk bæredygtige ud fra et organisatorisk helhedsperspektiv og borgernes livsforløb.

Anbefaling 2: Lav en kommunal organisering, der understøtter samarbejde på tværs

Anden anbefaling beror på, at både den politiske og administrative organisering bør understøtte et øget fokus på samarbejde på tværs om indsatser. Der kan arbejdes videre med nedenstående forslag i forhold til at realisere anbefalingen:

- Udvikling af fælles administrative arbejdsgange på tværs for at kvalificere, udvikle og prioritere indsatser.
- Etablering af tværgående mødefora eller tværgående ansvarlige, der kan sikre sammenhæng i indsatser og koordinering.
- Bedre systemer for videndeling om indsatser.
- Den eksisterende opdeling af økonomi må ikke stå i vejen for at skabe fælles indsatser.

Anbefalinger til dagtilbud og skoler

Strategisk spor 2: Stærke børnemiljøer

Opgaveudvalget ønsker at styrke inkluderende børnemiljøer i dagtilbud og skoler for at sikre, at alle børn og unge trives i et alment fællesskab.

For at skabe bedre mulighed for, at flere børn og unge trives i et alment børnemiljø, er der en politisk ambition om at styrke de inkluderende børnemiljøer i dagtilbud og skoler i højere grad. Der skal ses nærmere på, hvordan dagtilbud og skoler børnemiljøer skal tilrettelægges med plads til forskellighed, så flere børn og unge oplever sig som en del af et trygt og meningsfuldt miljø. Det kræver fælles pædagogiske tilgange og viden om, hvad der virker – og en tydelig politisk prioritering af en inkluderende praksis.

Sporet kan omsættes til nedenstående anbefalinger:

Anbefaling 3: De fysiske rammer i dagtilbud og skole skal understøtte stærke børnemiljøer

Den fysiske indretning af dagtilbud og skoler spiller en central rolle i at skabe inkluderende læringsmiljøer. Fleksible rum og mindre enheder giver mulighed for differentieret undervisning og støtte til børn med særlige behov. Indretningen skal understøtte både ro, nærvær og samarbejde. Gennemtænkte fysiske rammer kan bidrage til at styrke trivslen og mindske eksklusion. Der kan peges på følgende forslag, der kan arbejdes videre med for at realisere anbefalingen:

- Der etableres en anlægspulje, som dagtilbud og skoler kan søge til mindre rum og fleksible læringsmiljøer.
- Strategisk planlægning af ledige kvadratmeter i dagtilbud og skoler med fokus på at indrette inkluderende fællesskaber.

Anbefaling 4: Styrk viden og kompetencer

Styrkelse af viden og kompetencer til at tilrettelægge stærke almene børnemiljøer er afgørende for at fremme trivsel og deltagelse blandt børn og unge. Inkluderende praksis og varierende pædagogiske tilgange skal være en integreret del af den faglige retning i dagtilbud og skole. Udviklingen af børnemiljøer skal bygge på fælles tilgang og dokumenteret viden om, hvad der virker i arbejdet med trivsel og deltagelse. En systematisk og strategisk indsats på tværs af fagområder vil understøtte kvaliteten i de almene fællesskaber. Der kan peges på følgende forslag til, hvordan anbefalingen kan realiseres:

- Praksisnært inspirationsmateriale til dagtilbud og skoler. Det skal indeholde inspiration om hvordan børnemiljøer tilrettelægges på specialområdet, højt præsterende skoler samt erfaringer fra andre kommuner.
- Øget videndeling på tværs af dagtilbud og skoler i forhold til de gode fortællinger om, hvad der virker.
- Etablering af netværksgrupper for læse- og matematikvejledere, der kan styrke videndeling på tværs og inspiration til afprøvning af varierende undervisningsformer i dansk og matematik.
- Aktiv stillingtagen blandt lærere i forhold til brug af skærme, læremidler og metoder. Hvad virker godt, til hvad og for hvem.
- Særlige ressourcepersoner der har viden om kulturforskelle, der kan have betydning i undervisningssammenhæng og i skole-hjem-samarbejdet. Ressourcepersonerne skal også have viden om undervisningsmetoder og tilpasning af disse til bestemte elevgrupper.
- Fastholde en styrket PPR-indsats (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) direkte i de pædagogiske miljøer i skoler, dagtilbud og klubber. Dette indebærer at der udarbejdes en langsigtet plan for et styrket PPR, da det nuværende aktivitetsniveau er statsligt finansieret med udløb i ultimo 2027.
- Kompetenceudvikling/efteruddannelse af personalet/nøglepersoner indenfor emner som inklusion samt tal- og ordblindhed.

Strategisk spor 3: Styrkede faglige færdigheder i dansk og matematik

Opgaveudvalget ønsker at styrke børn og unges faglige færdigheder, så flere består dansk og matematik ved adgangseksamen. For mange elever i Slagelse Kommune består ikke dansk og matematik i 9. klasse og opfylder dermed ikke adgangskravet til at kunne starte på en ungdomsuddannelse. Derudover følger øgede karakterkrav til optagelse på flere ungdomsuddannelser med de nationale ændringer på ungdomsuddannelsesområdet frem mod 2030. Det kalder på en styrket tidlig indsats i almenmiljøet, hvor særligt matematisk opmærksomhed og sprogstimulering skal prioriteres. Børn skal have de rette forudsætnin-
ger for at lykkes fagligt – allerede fra de første år i dagtilbud og skole.

Flere af nedenstående forslag er hentet med inspiration fra en arbejdsgruppe i Københavns Kommune, der har haft til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan flere elever kan løftes fagligt i dansk og matematik.

Sporet kan omsættes til nedenstående anbefalinger:

Anbefaling 5: Sæt fokus på tidlig indsats med matematisk opmærksomhed og sprogstimulering

Den tidlige indsats er afgørende for børns læring og videre uddannelsesmuligheder. Ved at styrke den matematiske opmærksomhed og sprogstimulering i dagtilbud kan det sikres, at alle børn får et stærkt fagligt fundament. Det handler om at sætte læring i centrum fra starten og skabe rammer, hvor børn udvikler nysgerrighed, begrebsforståelse og sproglige kompetencer, som ruster dem til skolelivet og videre uddannelse. Dette kan blandt andet udmøntes på følgende måde:

- Pædagogisk personale skal styrkes i arbejdet med tidlig sprogstimulering og børns begyndende matematiske forståelse. Læringen kan integreres i børnenes leg og legen kan være afsæt for læringen.
- Inddragelse af forældrene gennem f.eks. uddeling af mini-biblioteker, så læsning i hjemmet understøttes. Forældre kan også støttes i, hvordan de leger med deres børn, og hvordan legen kan være afsæt for læring.
- Styrket rådgivning fra PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) til familier og dagtilbud.

Anbefaling 6: Elevers faglige færdigheder skal styrkes gennem faglig trivsel og faglig mestring

Der er en direkte sammenhæng mellem elevens trivsel i skolen og elevens oplevelse af at mestre det faglige indhold. Derfor er det vigtigt, at elever trives, udvikler sig fagligt og oplever succes i deres læring. Skolens tilrettelæggelse af undervisningen skal være tilpasset elevernes forudsætninger, så de sikres et godt fagligt fundament og livsmuligheder. Dette kan blandt andet understøttes på følgende måder:

- Et målrettet fokus på feedback til elever, opdeling af opgaver i flere trin og synliggørelse af processen i en opgave. Det kan give elever en større oplevelse af succes, øge troen på egne evner, give mestringsoplevelser og faglig trivsel.
- Struktureret elevmedbestemmelse i undervisningen.
- Fokus på at give eleverne oplevelse af faglig succes f.eks. anskueliggørende, virkelighedsnær og eksperimenterede undervisning, hvor idéer og hypoteser afprøves.

Strategisk spor 4: Tidlig og hurtig hjælp

Opgaveudvalget har et klart fokus: børn og unge skal have tidlig og hurtig hjælp. Det kan bidrage til, at små udfordringer gribes i tide, inden de vokser sig større og fører til langvarig mistrivsel.

I dag anvendes forskellige metoder på tværs til opsporing af mistrivsel. TOPI (tidlig opsporing og indsats) benyttes to gange årligt i dagtilbud, trivselsundersøgelser benyttes én gang årligt i skoler og sundhedsplejen registrerer enkelte indikationer som vægt og højde. Opgaveudvalget ønsker at styrke en mere sammenhængende og systematisk opfølgning, som ikke alene opsporer børn i mistrivsel, men også i højere grad indikationer, der kan føre til mistrivsel. Ligeledes at arbejdet med beskyttende faktorer rundt om barnet styrkes.

Fra forskning findes viden om, hvilke faktorer i et barns liv, der på sigt kan føre til mistrivsel (risikofaktorer) og hvilke faktorer der kan være med til at reducere mistrivsel (beskyttelsesfaktorer) – og det er denne viden, der i højere grad skal danne fundament for en tidlig indsats. Det fokus kan også spores i det tværgående udviklingsprojekt på børne- og ungeområde fra 2024 med kompetenceudvikling. Udviklingsprojektet har blandt andet bidraget med viden om hvilke risiko- og beskyttelsesfaktorer der bidrager til, at et barn eller ung trives eller mistrives. Og der arbejdes løbende med at integrere dette i arbejdet med børn og unge i kommunen. Dette strategiske spor handler således om at bygge videre på og understøtte det igangværende arbejde på området. Ligeledes skal det bidrage til at videndeling mellem fagområder styrkes i barnets overgange, så værdifuld viden om barnet ikke går tabt.

Opgaveudvalget har et fokus på, at det ikke er nok at mistrivsel eller indikationer der kan føre til mistrivsel opdages – der skal også handles hurtigt. I dag ses det, at for mange børn først sent får den rette hjælp. Det fører i nogle tilfælde til markant mistrivsel og langvarig ufrivilligt skolefravær. I dag arbejdes og handles der på mistrivsel i både dagtilbud og skoler, hvor der lokalt udarbejdes handleplaner i samarbejde med relevante samarbejdspartnere og familien. Hvordan og hvornår samarbejdspartnere inddrages, og hvordan der arbejdes med den konkrete problemstilling, kan være forskellig fra sted til sted.

Opgaveudvalget ønsker at styrke et fokus på en højere grad af systematik i handlemulighederne og koordinering - på tværs af både sundhedsplejen, dagtilbud og skoler. Det betyder blandt andet, at der også skal handles på indikationer, der kan føre til mistrivsel lige såvel som at fokus på beskyttelsesfaktorer skal styrkes. Det kan f.eks. være en familiemæssig ændring, begyndende sprogvanskeligheder m.v., hvor mindre tiltag kan afhjælpe, at indikationen kan vokse sig større og få betydning for barnets trivsel og læringsmuligheder. Det betyder også, at det skal være klart og tydeligt for alle, hvornår samarbejdspartnere skal inddrages.

Dette strategiske spor handler om en politisk ambition om at sikre, at eventuelle kortvarige ændringer og udfordringer i et barns liv, ikke vokser sig større og føre til mistrivsel i et barns liv.

Sporet kan omsættes til nedenstående anbefalinger:

Anbefaling 7: Øg viden og redskaber til tidligt at opspore og handle på mistrivsel

For at styrke den tidlige indsats skal fagpersoner i sundhedsplejen, dagtilbud og skoler have bedre adgang til viden og konkrete redskaber til systematisk at opspore og handle på børn og unge i mistrivsel - også før den bliver synlig. Dette er en anbefaling, der også kan spores i Slagelse Kommunes førtidspensionsanalyse, hvor der peges på behovet for en fremrykket tidlig indsats for unge som mistrives i skolesystemet. Det kan blandt andet ske gennem:

- Indkøb af fælles IT-system til systematisk opsporing af tegn på mistrivsel og særlige indikationer der kan føre til mistrivsel fx familiemæssige udfordringer, sprogvanskeligheder, ordblindhed, talblindhed og fravær. Spørgsmålene kan tilrettelægges alt efter målgruppen, og kan anvendes til overlevering af viden om barnets ressourcer, udvikling og behov i barnets overgange.

- Øget viden om risikofaktorer/ beskyttelsesfaktorer og tidlige tegn hos børn og unge blandt fagpersoner.
- Dialoger med familien og barnet ud fra redskaber om hvordan der spørges ind til ændringer i barnets adfærd i hjemmet, familieforhold og andre forhold, der kan påvirke trivsel.
- Faste arbejds gange og handlemuligheder der aktiveres, når en fagperson ser tegn på mistrivsel eller indikationer hos et barn.
- Særlig opmærksomhed på, hvordan møder med familien i dagtilbud og skole-hjem-samtaler kan bruges til både at identificere mulige indikationer, men også hvordan fagpersoner har redskaber til at foreslå forskellige handlemuligheder/løsningsforslag der kan forebygge, at en mulig risici ikke senere får betydning for barnets trivsel og læringsmuligheder (med afsæt i viden om beskyttelsesfaktorer).
- Tæt sparring med PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), så fagpersoner får støtte til at vurdere og handle på bekymringer.

Anbefaling 8: Tilbyd indsatser med udgangspunkt i børn og unges adfærd og behov – ikke deres eventuelle diagnoser

Her flyttes fokus fra børn og unges eventuelle sygdomme/psykiske lidelser over mod hvad man pædagogisk kan gøre for at imødekomme deres behov. Indsatser til børn og unge skal ikke afvente længerevarende udredningsforløb, førend der gives hjælp og støtte. Indsatser til børn og unge skal kunne iværksættes ud fra den viden fagpersoner har om barnet og skal tage udgangspunkt i barnets konkrete behov. Som forslag til at realisere anbefalingen, kan følgende indføres:

- Pædagogisk Psykologisk Rådgivning kan i samarbejde med lærerne og pædagogerne udarbejde en pædagogisk handleplan (mini-PPV - Pædagogisk Psykologisk Vurdering) som grundlag for igangsættelse af en indsats.

Strategisk spor 5: Omlægning fra det specialiserede til det almene område

Opgaveudvalget er opmærksomme på, at børn og unge der vokser op i almenmiljøer, har styrkede livschancer set i forhold til de børn og unge, der vokser op i et specialiseret miljø. For at flere børn og unge kan trives i de almene dagtilbud og skoler, vurderer Opgaveudvalget, at det er nødvendigt at styrke almenområdet økonomisk. En styrket økonomi kan give bedre muligheder for varierende undervisning og lokal tilrettelæggelse af støttende indsatser.

Det kræver en omlægning af almen- og specialområdet, hvor det specialiserede område i højere grad integreres i almenmiljøet. Dette strategiske sprog afspejler en politisk ambition om at gentænke organiseringen og fordelingen af ressourcer, så flere børn og unge får den rette støtte i det almene.

Anbefaling 9: Undersøg alternative fordeling(er) af midler til henholdsvis almenområdet og specialområdet

For at kvalificere beslutningsgrundlaget anbefales det, at der udarbejdes et oplæg med konkrete modeller for, hvordan ressourcer og kapacitet fra specialområdet kan flyttes til almenområdet. Målet er at styrke almenmiljøets evne til at håndtere specialopgaver – uden at gå på kompromis med den nødvendige støtte til børn og unge med særlige behov. Der kan blandt andet arbejdes videre med:

- Modeller for organisering, hvor kapacitet fra specialområdet i forskellige grad integreres i almene dagtilbud og skoler – med tilsvarende flytning af midler.
- Principper for visitering, der understøtter de nye modeller og sikrer, at alle børn og unge fortsat får den rette hjælp og støtte.
- Fokus på opfølgning og data, herunder hvordan udviklingen følges og evalueres over tid.

Anbefalinger til ungeområdet

Strategisk spor 6: Styrket fokus på at hjælpe unge i beskæftigelse

Opgaveudvalget ønsker at have et beskæftigelsesrettet fokus mod de unge, der i årene efter grundskolen ikke er i gang med en aktivitet. Alt for mange unge står uden job og uddannelse, når de er 25 år. Jo længere tid den unge er væk fra arbejdsmarkedet, jo svære kan det blive at få en tilknytning dertil. Dette er i tråd med den kommende beskæftigelsesreform, som har et stort fokus på at den unge skal direkte i beskæftigelse.

Opgaveudvalget er inspireret af andre kommuner, der har indført en Ungegaranti. Det er et initiativ, der skal hjælpe unge under 25 år med job, uddannelse eller læreplads - især dem med særlige behov for støtte. Det sker gennem partnerskaber med lokale virksomheder, der forpligter sig til at tilbyde praktik, mentorstøtte og jobmuligheder. Sporet kan omsættes til følgende anbefaling:

Anbefaling 10: Indfør en Ungegaranti

Slagelse Kommune skal koordinere indsatsen og indgå partnerskaber med lokale virksomheder, der forpligter sig på at hjælpe unge. Initiativet er implementeret i Hjørring og Guldborgsund Kommuner, hvor der kan hentes inspiration i det videre arbejde. Der kan blandt andet arbejdes videre med:

- Studietur til kommuner, der har en Ungegaranti.
- Undersøge nærmere sammenhænge mellem en eventuelt "Ungegaranti" og eksisterende samarbejdsfora herunder "Flere Faglærte" netværk.

Strategisk spor 7: Styrket fokus på unge, der falder fra en ungdomsuddannelse

Frafald fra ungdomsuddannelse er en stor risikofaktor for, at unge ikke gennemfører en ungdomsuddannelse og/eller kommer i beskæftigelse. Mange unge, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årige, har oplevet flere frafald. Opgaveudvalget ser et potentiale at styrke indsatsen både for at undgå et frafald og følge op når frafaldet er sket.

I dag får Ungeenheden en notifikation om frafald i Unyoung fra ungdomsuddannelserne. Herefter fremsender Ungeenhedens vejledere et brev til den unge med tilbud om vejledning inden 5 dage. For unge over 18 år kontakter vejlederne dem også direkte ved frafald.

Dette strategiske spor handler om en politisk ambition om at skabe en mere proaktiv og helhedsorienteret indsats overfor de unge, der er i risiko for at falde fra – og dem, der allerede er faldet fra. Det kan omsættes i nedenstående anbefalinger:

Anbefaling 11: Styrk samarbejdet med ungdomsuddannelserne for at fastholde unge, der er i risiko for at falde fra

For at styrke indsatsen over for frafaldstruede unge er det afgørende med et tættere samarbejde med ungdomsuddannelserne. Et styrket samarbejde kan give tidligere og mere kvalificeret viden om de unge, der viser tegn på frafald og dermed muliggøre en tidligere indsats. Anbefalingen ligger i forlængelse af det nuværende arbejde i Ungeenheden med afprøvning af Elevtjenesten, som også har til formål at fastholde unge på en ungdomsuddannelse. Anbefalingen bør således bidrage til at understøtte det igangværende arbejde, lige så vel som erfaringerne fra afprøvning af Elevtjenesten kan bruges til at kvalificere anbefalingen. Det kan realiseres gennem:

- Inviterende samarbejdsfora, hvor ungdomsuddannelser og Ungeenheden mødes regelmæssigt for at drøfte fravær, tendenser, bekymringer og muligheder for tidlig indsats.
- Fælles udvikling af indikatorer, hvor ungdomsuddannelserne kan bidrage med viden om tegn på frafald, herunder fravær, som kommunen kan bruge til at styrke sin opsøgende indsats.
- Udpegning af kontaktpersoner, som fungerer som brobyggere mellem ungdomsuddannelserne og kommunens ungeindsats.
- Etablering af ungeråd for ungdomsuddannelser, der kan være med til at pege på handlemuligheder for fastholdelse.

Anbefaling 12: Skab en ny systematik for opsporing og handlemuligheder for unge, der falder fra en ungdomsuddannelse

For at sikre en mere effekt og målrettet indsats over for unge, der falder fra en ungdomsuddannelse, anbefales det at udvikle en ny systematik, der både styrker den opsøgende indsats og tydeliggør handlemuligheder. Denne anbefaling kan også spores i Slagelse

Kommunes førtidspensionsanalyse, hvor det anbefales, at der arbejdes henimod klare arbejdsgange og organisering omkring screening, meldesystemer og koordinering af samarbejde på tværs. Det kan blandt andet realiseres gennem:

- Nye arbejdsgange, der sikrer hurtig og opsøgende kontakt med den unge umiddelbart efter frafald. Processen skal være klart defineret fra notifikation til handling.
- Opsporingsredskaber, der understøtter medarbejdere i Ungeenheden i at identificere tegn på mistrivsel og afdække bagvedliggende udfordringer i samtalen med den unge. Det gælder både uddannelsesvejledere, men også de medarbejdere, der modtager henvendelser fra unge om kontakthjælp pga. stop af uddannelse.
- Handlingskatalog der beskriver, hvilke fagpersoner og aktører der skal involveres i et tværfagligt samarbejde afhængigt af den konkrete problemstilling.
- Opmærksomhed på hvordan vejledningsindsatser kan tilrettelægges i forhold til viden om kommende ungdomsuddannelser, herunder EPX.

Strategisk spor 8: Styrket fokus på tilflyttere i alderen 15-30 år

Der er en stor opmærksomhed i Opgaveudvalget vedrørende tilflyttere. Herunder særligt de unge, der tilflytter i en sen alder det vil sige efter grundskolen. Særligt bekymrende er det, at mange af de unge, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse når der er 25 år, er tilflyttere og har oplevet mange flytninger i deres liv. Opgaveudvalget ser der et potentiale i styrke indsatsen blandt denne målgruppe.

I dag er der ikke en skærpet praksis overfor unge, der er tilflyttere. Dialog med unge, der er tilflyttere, sker derfor i dag på samme måde, som alle andre unge bosiddende i Slagelse Kommune.

Dette strategiske spor handler om en politisk ambition om at skabe en mere opsøgende og helhedsorienteret indsats overfor de unge, der flytter til kommunen. Det kan omsættes til nedenstående anbefalinger.

Anbefaling 13: Skab en ny systematik for opsporing og handlemuligheder for unge, der flytter til kommunen

For at sikre en mere effekt og målrettet indsats over for unge, der flytter til kommunen, anbefales det at udvikle en ny systematik, der både styrker den opsøgende indsats og tydeliggør handlemuligheder. Det kan realiseres gennem:

- Nye arbejdsgange, der sikrer hurtig og opsøgende kontakt med unge der flytter til kommunen.
- Dialogredskaber, der understøtter medarbejdere i Ungeenheden i at identificere tegn på mistrivsel og afdække bagvedliggende udfordringer i samtalen med den unge. Det gælder både uddannelsesvejledere, men også de medarbejdere, der modtager henvendelser fra unge om kontakthjælp pga. stop af uddannelse.
- Handlingskatalog der beskriver, hvilke fagpersoner og aktører der skal involveres i et tværfagligt samarbejde afhængigt af den konkrete problemstilling.

Anbefaling 14: Sæt fokus på at skabe ændringer i strukturelle forhold

Denne anbefaling har sammenfald med den første anbefaling i Slagelse Kommunes førtidspensionsanalyse. Det anbefales, at der tages initiativer i forhold til kommunens strategiske arbejde med at påvirke de strukturelle forhold der påvirker, at mange unge flytter til kommunen. Dette kan ske gennem:

- Ændringer i kommunens strategier i forhold til Slagelse Kommunes landskab af sociale tilbud.
- Ny retning for hvordan der arbejdes strategisk med bosætning og herunder ændringer i boligmassen samt inklusionsstrategier på skoleområdet.

Anbefalinger til den videre proces

Strategisk spor 10: Forankring og realisering af anbefalingerne

Opgaveudvalget har gennem sit arbejde formuleret en række anbefalinger, der peger på nødvendige strategiske udviklingsspor for at styrke trivsel og uddannelsesmuligheder for børn og unge i Slagelse Kommune. For at sikre, at anbefalingerne omsættes til konkret handling, er der behov for en tydelig proces for det videre arbejde.

Dette strategiske spor handler om, hvordan det nuværende opgaveudvalg kan tage ansvar for at sikre fremdrift, koordinering og politisk forankring af anbefalingerne – og samtidig skabe en struktur, der understøtter tværgående samarbejde og strategisk udvikling på tværs af hele børne- og ungeområdet. Det kan omsættes til nedenstående anbefaling.

Anbefaling 15: Skab en organisering, der sætter den strategiske ramme

Det skal sikres, at Opgaveudvalgets anbefalinger hægtes op på en politisk og administrativ organisering, som er ansvarlig for det videre arbejde med anbefalingerne. Det kan blandt andet ske gennem:

- Prioritering og faseopdeling af anbefalingerne, så de realiseres i en meningsfuld og koordineret rækkefølge og med en ramme for tidshorisonten.
- Sikre direkte medarbejderinvolvering og dialog med de faglige organisationer om implementering.
- Sikre en tværgående deltagelse ved at involvere børn og unge, forældregrupper/bestyrelser, ledelsesniveauer og politiske udvalg.
- Understøtte udvikling af en fælles børne- og ungestrategi, som samler vision, principper og mål for området.
- Følge op på fremdrift og effekt, gennem løbende status, data og evaluering.
- Sikre en tydelig kommunikation til alle involverede parter.
- Sikre at anbefalingerne i førtidspensionsanalysen og Opgaveudvalgets anbefalinger samstemmes.

- Sikre en rød tråd mellem øvrige centrale kommunale beslutninger og igangværende arbejde, herunder blandt andet arbejdet med tværgående reformimplementering, det tværgående udviklingsprojekt m.v.